

SA 5 QUÈ ÉS REAL?

1. Batxillerat 1r curs. Filosofia.

2. *Títol: QUÈ ÉS REAL?*

3. **Competències específiques i criteris d'avaluació vinculats**

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	CRITERIS D'AVALUACIÓ
<p>CE 1. Identificar problemes i formular preguntes sobre el fonament, valor i sentit de la realitat i l'existència humana, a partir de l'anàlisi i interpretació de textos i altres formes d'expressió filosòfica i cultural, per reconèixer la radicalitat i transcendència de tals qüestions, així com la necessitat d'afrontar-les per desenvolupar una vida reflexiva i conscient de si.</p> <p>Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CCL2, CPSAA1.2, CC1, CC3, CCEC1.</p>	<p>1.1. Reconèixer la radicalitat i transcendència dels problemes filosòfics mitjançant el seu reconeixement, anàlisi i reformulació en textos i altres mitjans d'expressió, tant filosòfics com literaris, històrics, científics, artístics o relatius a qualsevol altre àmbit.</p>
<p>CE 3. Usar i valorar adequadament arguments i estructures argumentals, a partir de la seva anàlisi tant formal com informal, per produir i apreciar diferents tipus de discurs de manera rigorosa, i evitar maneres dogmàtiques, fal·lacies i esbiaixats de sostenir opinions i hipòtesis.</p> <p>Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CCL1, CCL5, STEM1, CC3.</p>	<p>3.1. Produir i avaluar discursos argumentatius, orals i escrits, sobre qüestions i problemes filosòfics, demostrant un ús correcte de normes i pautes lògiques, retòriques i argumentatives.</p> <p>3.2. Detectar i evitar maneres dogmàtiques, fal·lacies i esbiaixats de sostenir opinions i hipòtesis, explicant la naturalesa o mecanismes d'aquests biaixos i fal·làcies.</p> <p>3.3. Reconèixer la importància de la cooperació, el compromís amb la veritat, el respecte a la pluralitat i el rebuig de tota actitud discriminatòria o arbitrària, aplicant aquests principis a la pràctica argumentativa i al diàleg amb els altres.</p>
<p>CE 5. Reconèixer el caràcter plural de les concepcions, idees i arguments entorn de cadascun dels problemes fonamentals de la filosofia, mitjançant l'anàlisi crítica de diverses tesis rellevants respecte a aquests, per generar una concepció complexa i no dogmàtica d'aquestes qüestions i idees i una actitud</p>	<p>5.1. Generar una concepció complexa i no dogmàtica dels problemes filosòfics mitjançant l'anàlisi crítica de tesis filosòfiques diferents i oposades entorn d'aquests.</p> <p>5.2. Comprendre i exposar diferents tesis i teories filosòfiques com a moments d'un</p>

<p>oberta, tolerant, i compromesa amb la resolució racional i pacífica dels conflictes.</p> <p>Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CCL5, CC1, CC2, CC3.</p>	<p>procés dinàmic i sempre obert de reflexió i diàleg, a través de l'anàlisi comparativa dels arguments, principis, metodologies i enfocaments d'aquestes tesis i teories.</p>
<p>CE 6. Comprendre les principals idees i teories filosòfiques dels més importants pensadors i pensadores, mitjançant l'examen crític i dialèctic de les mateixes i dels problemes fonamentals als quals aquestes responen, per generar un concepció rigorosa i personal del que significa la filosofia, de la seva riquesa i influència cultural i històrica i de la seva aportació al patrimoni comú.</p> <p>Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CCL2, CC1, CC3, CCEC2.</p>	<p>6.1. Prendre consciència de la riquesa i influència del pensament filosòfic identificant i analitzant les principals idees i teories filosòfiques en textos o documents pertanyents a àmbits culturals, així com posant-les en relació amb experiències, accions o esdeveniments comuns i d'actualitat.</p> <p>6.2. Adquirir i demostrar un coneixement significatiu de les idees i teories filosòfiques d'alguns dels més importants pensadors i pensadores de la història, mitjançant la seva aplicació i l'anàlisi crítica en el context de la pràctica individual o col·lectiva de la indagació filosòfica.</p>

4. Sabers bàsics:

A. La filosofia i l'ésser humà

- Vigència i utilitat de la filosofia: la importància de filosofar entorn dels reptes del s. XXI.
- La filosofia i l'existència humana.
- Concepcions filosòfiques de l'ésser humà.
- El problema de la identitat personal. Tipus i maneres d'identitat. L'especulació entorn del transhumanisme.

B. Coneixement i realitat.

La qüestió de la naturalesa última de la realitat.

- El problema del real. Aparença i realitat. La qüestió de les realitats virtuals.
- Unitat i pluralitat. Categories i maneres de ser. Entitats físiques i objectes ideals: el problema dels universals.
- El problema ment-cos. La filosofia de la ment i el debat entorn de la intel·ligència artificial.

C. Acció i creació

1. L'acció humana: filosofia ètica i política.

- Ideals, utopies i distòpies. Els moviments socials i polítics. El feminisme i la perspectiva de gènere en la filosofia.

2. La reflexió filosòfica entorn de la creació artística.

- Definició, àmbits i problemes de l'estètica: art, bellesa i gust. La relació de l'estètic amb altres àmbits de la cultura. Ètica i estètica. El paper polític de l'art.

5. Context

Escolar, social

6. Dinàmica d'iniciació

Es portaran a terme activitats de pluja d'idees en relació als interrogants fonamentals que s'hauran de resoldre. La pluja d'idees tindrà com a objectiu la posada en comú del significat dels conceptes clau de la SA.

Altres activitats d'iniciació consistiran en establir la relació dels sabers bàsics de la SA amb la nostra societat, en l'explicitació de la necessitat d'eines teòriques per tal de poder analitzar i comprendre els missatges que ens arriben i que, moltes vegades, són contradictòris.

7. Instruccions i material

Recursos proposats:

- Llibre de consulta de Filosofia de primer de batxillerat Dual 1, Ed. Vicens Vives. Aquest material conté diversitat d'enllaços per tal d'ampliar o completar les recerques destinades a respondre, d'una manera ben fonamentada, la qüestió inicial de la Situació d'aprenentatge.
- Quadern d'activitats DUA.
- Apunts i webs proposats o revisats per la professora.
- Lectura i comentari de l'obra d'Orwell: *1984*

8. Descripció i planificació de la tasca o tasques. Tipus i característiques de les produccions (tasques competencials).

Les reflexions portades a terme en la dinàmica d'iniciació serviran de pont cap a activitats que permetin concretar, a partir dels sabers bàsics, les idees que han sorgit.

Per un costat, la professora explicarà els conceptes i teories nous i resoldrà els dubtes que sorgeixin. Aquesta tasca estarà relacionada amb la lectura i comentari de textos breus.

Completar taules comparatives de teories diferents constituirà un altre recurs pedagògic, útil per visualitzar de forma simple les idees fonamentals tractades.

El plantejament de qüestions tipus test, és una tasca interessant per tal de fomentar la lectura atenta i comprensió dels conceptes. Aquestes qüestions les pot preparar la professora o bé un grup d'alumnes i intercanviar-les amb altres per posar-los a prova.

Altres activitats seran d'aplicació dels conceptes a l'anàlisi d'alguna situació d'actualitat. Per exemple, cercar el tractament del tema en pel·lícules, dibuixos animats, còmics, xarxes socials, etc. En el cas d'aquesta SA concreta, podrà aportar especial interès analitzar, des del punt de vista lògic, les fal·làcies més freqüents en les argumentacions

de la publicitat o els discursos polítics.

La recerca i les activitats tindran un plantejament inclusiu, segons determina la DUA (art. 4.3 LOMLOE). L'atenció a la diversitat comporta un plantejament inclusiu de les tasques segons proposa el Disseny Universal d'Aprenentatge (art. 4.3 LOMLOE). Es tracta de proporcionar diversos mitjans d'implicació, representació, acció i expressió dels alumnes a l'activitat.

9. Procediments de retroacció, revisió i supervisió.

Les tasques seran comentades a classe i la professora fomentarà que el grup consideri que no hi ha una única resposta correcta, que les idees es poden explicar de formes diferents i que aquesta situació constitueix una riquesa intel·lectual.

Les tasques individuals, de reflexió o aplicació, són retornades al l'alumnat amb les indicacions de millora que s'han establert per cada activitat.

10. Procediment d'avaluació final, qualificació i transferència del coneixement.

Es portaran a terme tasques individuals, segons proposa el Disseny Universal d'Aprenentatge, que seran avaluades segons els criteris d'avaluació proposats. Aquestes tasques seran retornades a l'alumnat amb les indicacions oportunes per tal de millorar-les tenint en compte la contribució de cada un dels seus capacitats amb la finalitat de desenvolupar-les al màxim.

La principal transferència de coneixement afecta a les matèries de llengües per l'expressió oral i escrita de les argumentacions i les nocions bàsiques del tema. Al mateix temps, afecta a la matèria d'Història, per la necessitat de conèixer l'origen de l'estudi de les formes vàlides d'argumentació.